

ПОСЛІДОВНІ КРОКИ ДО ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Гончаров Ю. В.

*доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України
завідувач кафедри менеджменту*

*Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Коротенко В. В.

здобувач вищої освіти

*Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

Економіка України все більше і більше потерпає занепад у зв'язку з агресивною війною з Російською Федерацією. Захвачуються великі території, де варвари винищують промислові та інфраструктурні об'єкти, вивозять обладнання заводів і шахт, крадуть зерно і другу сільгосппродукцію та механізми чим підривають економіку України.

Але уже сьогодні планується повноцінне проведення структурних реформ у державі, що дозволить суттєво підвищити інвестиційну привабливість України вже у середньостроковій перспективі (3–5 років). У підсумку Україна отримає можливість перейти від післявоєнного відновлення завдяки пільговому фінансуванню до стійкого економічного зростання за допомогою надходження прямих іноземних інвестицій та зростання продуктивності праці, зокрема через застосування більш ефективних новітніх технологій виробництва.

Держава потребує нову економічну політику. Ще в 2017 році Європейська народна партія (ЄНП), схвалила резолюцію про розробку довгострокового плану підтримки нашої країни, який почали називати "план Маршалла для України".

Робота над конкретним змістовним наповненням плану Маршалла для України якщо і починалася, то не була доведена до логічного завершення.

З того часу питання щодо плану Маршалла піднімалися не один раз. Велику підтримку у цьому питанні проводить Польща і Великобританія, зокрема, її бувший прем'єр-міністр *Борис Джонсон*.

В теперішній безжалісний час для нашої країни ми відчуваємо потребу в розробці такого плану. Держава має провести серйозну підготовчу роботу, щоб бути готовою до його реалізації.

Позитивним є те, що зараз наші європейські партнери говорять саме про план Маршалла щодо України, а регіони в держави працюють над концепціями щодо їх соціально-економічного розвитку, зокрема Львівська область.

Що ж ми маємо вже зараз робити для того, аби бути готовим до реалізації заходів у рамках "план Маршалла для України"?

Перше. Успішна робота щодо відбудови і відродження української економіки неможлива без вирішення управлінської проблеми.

Було б неправильно охарактеризувати ситуацію в цьому питанні, як "управлінський колапс", але динаміка тут не оптимістична. Необхідно ретельно попрацювати над налагодженням системи зворотних зв'язків між керівниками та виконавцями у держорганах.

Безумовно основним аспектом є компетентність. Убезпечити її можна застосовуючи принципи позитивної селекції, коли дорога вгору ієрархічними службовими сходами буде забезпечена найбільш професійним, цілеспрямованим, відповідальним та ефективним державним менеджментом.

Друге. Варто врахувати той факт, що важливою складовою плану Маршалла для Західної Європи була його ідеологія.

Її суть – швидке відновлення зруйнованих війною економік західноєвропейських країн можливе у тому випадку, якщо кожна країна зможе оперативним чином налагодити випуск обладнання та матеріалів, яких потребують інші західноєвропейські країни.

Тому дуже важливим є співпраця між містами та регіонами – побратимами та отримання від них як фінансових так і матеріальних ресурсів з метою відродження інфраструктури населених пунктів країни та їх економічного розвитку.

Також цю ідеологію варто творчо екстраполювати зараз на нас: для відновлення та налагодження зв'язків між провідними галузями промисловості, а також усередині галузей – для відновлення промислової кооперації та інтеграції підприємств-суміжників.

Третє, відродження промислового комплексу. Тут головною задачею є втілення нових технологій та техніки. Необхідно визначитися

з пріоритетами і розвивати та вкладати кошти у найбільш перспективні галузі. В першу чергу, це стосується сільського господарства. Життя довело яка велика потреба в світі є у вітчизняній продукції сільського господарства. Тому державі потрібно прийняти заходи щодо забезпечення товаровиробників посівним матеріалом, мінеральними добривами та препаратами по захисту рослин, а при необхідності кредитними ресурсами.

Далі, серйозних змін потребує промисловий комплекс, який постраждав більш уразливо. І тут треба активно діяти за допомогою національних програм, які потребують максимальної уваги як від держави, так і регіональних структур влади.

В цьому питанні головне розпрощатися із застарілими технологіями та неефективним обладнанням, зокрема у машинобудуванні – впровадження в життя мрії багатьох слоїв населення щодо освоєння випуску свого, вітчизняного авто. Сьогодні ряд вчених працює над проектами для скорішого виробництва електромобілів на базі підприємств Запоріжжя і Дніпра. Від виробництва автомобільного листа та акумуляторів до збірки автомобілів.

Металургія потребує кардинального відродження і оновлення, зокрема виробництво до 5 млн. т в рік «зеленої» сталі в електродугових печах; прокату в умовах відбудови: сталь з покриттям, листова сталь, рейки, балки та інше.

Дуже важливою є Програма «Титан» на виробництво якого є необхідні виробничі потужності, а також ринки збуту.

Окреме питання енергетика та екологічна безпека.

Четверте. З метою підвищення рівня інноваційності національної економіки, посилення конкурентних позицій України та враховуючи, що економіки інших країн не зупиняються у своєму розвитку, необхідно суттєво активізувати інноваційну діяльність в Україні. Безумовно у цьому питанні важливішу роль змогли відіграти вітчизняні науковці.

Відродження промисловості можливо при наявності інвестицій. Це питання стояло на порядку денному Конференції з питань відновлення України 4–5 липня 2022 р. в Лугано (Швейцарія), де було презентовано проект Плану відновлення України. Визначити курс відновлення України на міжнародному рівні, сприяючи європейській стабільності. Під час конференції працювали секції з відновлення економіки, промисловості, енергетики, сільського господарства, соціального відновлення, з цифровізації, з відновлення інфраструктури, довкілля.

І останнє, до п'ятого пункту ми відносимо корупцію, яка процвітала в останні роки в Україні й політичні розбірки, що чекають нас після завершення війни. Скільки з'явиться «героїв», які будуть стверджувати про свої «великі заслуги». Тому, цього допустити неможливо бо ми можемо zostатися замість широкої допомоги і підтримки практично країнами всього світу у «розбитого корита», загрузнув у політичних та матеріальних розбірках, забувши історичну роль України по урятування всесвіту від російського загарбника.

Висловлювання західних політиків щодо перемоги України у війні з Росією та щодо розробки довгострокового плану підтримки України свідчить про те, що в Європі вірять, що Україна здатна перемогти Росію і подолати свої економічні проблеми.

Незважаючи на помилки, ми поступово виходимо на вірний шлях. А наявні труднощі будуть подолані завдяки готовності українського народу усвідомити величезну відповідальність, яку історія поклала на нас на нинішньому етапі розвитку держави.

Література:

1. Богдан Данилишин Про "план Маршалла для України" і не тільки. Який курс для післявоєнної відбудови економіки краще обрати Україні? 01.04.2022.
2. Україна 2022. Як не втратити свій шанс стати сильною державою. Доповідь Українського інституту Майбутнього 22.04.2022 від UIFuture.
3. Ярослав Пилипенко Відбудова України після війни: хто, як і за чий гроші. Економічна правда, 19.05.22.
4. Валерій Моїсєєв Підсумки конференції в Лугано: 18 основних цифр 5 липня 2022 <https://decide.in.ua/mizhnao>
5. С. В. Іванов Економічне відновлення і розвиток країн після збройних конфліктів та воєн: невтрачені можливості для України. *Економіка України / Economy of Ukraine*. 2019. № 1(686).